

ПРОГРАМ
ПОДСТИЦАЊА ПРЕДУЗЕТНИШТВА
КРОЗ РАЗВОЈНЕ ПРОЈЕКТЕ У 2019. ГОДИНИ

1. ПРЕДМЕТ

Законом о буџету Републике Србије за 2019. годину („Службени гласник РС”, број 95/18), члан 8, у оквиру раздела 21 - Министарство привреде, Глава 21.0, Програм 1509 - Подстицаји развоју конкурентности привреде, функција 410 - Општи, економски и комерцијални послови и послови по питању рада, Пројекат 4002 - Подршка развоју предузетништва, економска класификација 451 - Субвенције јавним нефинансијским предузећима и организацијама, опредељена су средства у износу од 1.700.000.000,00 динара, намењена за реализацију пројекта Подршка развоју предузетништва. Од наведеног износа, 500.000.000,00 динара је намењено за реализацију Програма подстицања предузетништва кроз развојне пројекте у 2019. години (у даљем тексту: Програм).

За реализацију Програма могу се користити и средства која су одобрена у складу са Уредбом о утврђивању Програма подстицања предузетништва кроз развојне пројекте у 2018. години („Службени гласник РС”, бр. 14/18 и 81/18), уколико иста нису пласирана по одобреним захтевима (делимично или у целости) или је извршен повраћај средстава од стране клијента.

Средства за реализацију овог програма представљају *de minimis* државну помоћ у складу са чл. 95-97. Уредбе о правилима за доделу државне помоћи („Службени гласник РС”, бр. 13/10, 100/11, 91/12, 37/13, 97/13 и 119/14).

Подстицаји који се додељују на основу овог програма представљају наменска бесповратна средства-субвенцију, која су, као таква, изузета од принудне наплате, сходно члану 48. Закона о платном промету („Службени лист СРЈ”, бр. 3/02 и 5/03 и „Службени гласник РС”, бр. 43/04, 62/06, 111/09-др. закон, 31/11 и 139/14-др. закон).

Програмом се утврђују циљеви, намена средстава, правила за доделу бесповратних средстава, финансијски оквир, начин реализације и праћење реализације Програма.

Програм спроводи Министарство привреде (у даљем тексту: Министарство) у сарадњи са Фондом за развој Републике Србије (у даљем тексту: Фонд).

2. ЦИЉЕВИ

Општи циљеви подстицања предузетништва у складу са Програмом су:

- подршка инвестицијама и ширењу пословања;
- развој извоза и укључивање домаћих привредних субјеката у ланце добављача великих система.

Специфични циљеви Програма су:

- подршка за инвестиције у изградњу и проширење производних капацитета;
- повећање вредности и обима производње и промета;
- јачање конкурентности;
- подстицање иновативности и примене нових технологија;
- подстицање равномерног регионалног развоја;
- подстицање заштите животне средине;
- подршка запошљавању.

3. НАМЕНА СРЕДСТАВА

Средства опредељена Програмом намењена су за:

- куповину, изградњу, доградњу, реконструкцију, адаптацију, санацију, инвестиционо одржавање производног простора или пословног простора који је у саставу производног простора, или простора у којем се обавља производња или складиштење производа;
- куповину нове или половне производне и грађевинске опреме (не старије од пет година), укључујући доставна возила за превоз сопствених производа и друга транспортна средства која се користе у процесу производње;
- трајна обртна средства, која могу да чине највише 20% укупног инвестиционог улагања;
- набавку софтвера и других нематеријалних улагања.

Продавац непокретности, извођач радова и добављач опреме не може бити повезано лице са корисником кредита у смислу Закона о привредним друштвима („Службени гласник РС”, бр. 36/11, 99/11, 83/14 – др. закон, 5/15, 44/18 и 95/18) и Закона о банкама („Службени гласник РС”, бр. 107/05, 91/10 и 14/15). Продавац непокретности може бити и физичко лице, док извођач радова и добављач опреме мора бити предузетник или привредно друштво.

Средства по овом програму се могу одобрити искључиво уколико се на основу расположивих информација може закључити да подносилац захтева и сва повезана лица имају добру пословну репутацију.

По овом програму не могу се употребљавати средства ради обављања следећих делатности:

1. примарна пољопривредна производња;
2. производња алкохолних пића;
3. производња дуванских производа;
4. извођење грађевинских радова од стране привредних субјеката који не поседују своју грађевинску оперативу потребну за извођење радова;
5. саобраћај и транспорт;
6. сви облици трговинске делатности;
7. услужне делатности (укључујући услуге смештаја као и консултантске, маркетиншке, рачуноводствене и услуге истраживања тржишта), осим рециклаже, рачунарског програмирања, и других високотехнолошких услуга;
8. штампање и умножавање аудио и видео записа, осим штампарских услуга;
9. организовање игара на срећу, лутрија и сличних делатности;
10. производња и продаја наоружања и војне опреме;
11. производња и промет нафте и деривата нафте;
12. производња челика и синтетичких влакана и вађење угља;
13. производња и промет свих производа или активности, које се према домаћим прописима или прихваћеним међународним споразумима, сматрају забрањеним.

Изузетно, привредни субјекти који обављају делатност припреме и послуживања хране и пића, могу користити средства по овом програму, али само за набавку опреме за обављање делатности, искључујући ситан инвентар.

Средства по овом програму не могу се користити ни за пројекте привредних субјеката у другим делатностима, ако не доприносе остваривању специфичних циљева програма.

Бесповратна средства не могу се користити за рефундирање трошкова у оквиру активности које су биле започете или завршене пре одлуке о додели бесповратних средстава у складу са Програмом.

Корисник средстава не може у року од две године од дана закључења уговора о додели бесповратних средстава са Фондом да:

1. обрише из регистра предузетничку радњу, односно покрене поступак ликвидације или стечаја привредног друштва;
2. отуђи предмет инвестиционог улагања;

У случају непоштовања обавеза из претходног става, корисник је у обавези да поред кредита Фонду, врати и одобрена бесповратна средства. Уколико корисник наведене радње изврши после наведеног рока од две године, а за време трајања кредита, неће бити у обавези да врати одобрена бесповратна средства, али ће се његов кредит код Фонда прогласити доспелим у целости.

4. УСЛОВИ ЗА ДОДЕЛУ БЕСПОВРАТНИХ СРЕДСТАВА ПО ПРОГРАМУ

4.1. Корисници бесповратних средстава

Право да се пријаве на јавни позив за доделу бесповратних средстава и право да поднесу захтев за кредит код Фонда имају предузетници, микро, мали и средњи привредни субјекти и задруге који су регистровани у Агенцији за привредне регистре (у даљем тексту: АПР), а који доставе званичне финансијске извештаје за претходне две године у којима није исказан нето губитак. Услов за задруге је да је задруга ускладила своја акта, органе и пословање са Законом о задругама („Службени гласник РС”, број 112/15) и да се подвргла задружној ревизији у последње две године.

Услов из става 1. овог пододељка који се односи на достављање финансијских извештаја, не примењује се на предузетнике који немају обавезу достављања тих извештаја (предузетници који воде просто књиговодство и предузетници који паушално плаћају порез).

Средства из овог програма могу бити искоришћена и за исплату средстава на основу оцењених и одобрених захтева привредних субјеката, поднетих до 31. децембра 2018. године у складу са Уредбом о утврђивању Програма подстицања предузетништва кроз развојне пројекте у 2018. години („Службени гласник РС”, бр. 14/18 и 81/18).

4.2. Услови које морају да испуне подносиоци захтева за доделу бесповратних средстава / кредита

1. Да су регистровани у АПР у складу са законом којим се уређује регистрација привредних субјеката најкасније до 31. децембра 2016. године, а за привредне субјекте који подносе захтеве финансирање у укупној вредности већој од 12.500.000,00 динара најкасније до 31. децембра 2014. године, односно најкасније до 31. децембра 2015. године након достављања званичних редовних финансијских извештаја и за 2018. годину;

2. да нису разврстани као велико правно лице у складу са Законом о рачуноводству („Службени гласник РС”, бр. 62/13 и 30/18), према финансијским извештајима за 2017. годину;

3. да су поднели попуњен захтев за доделу бесповратних средстава и кредита са потребном документацијом Фонду;

4. да су поднели оригинал профактуре/предуговора/понуде по ком се извршава инвестиционо улагање;

5. да над њима није покренут стечајни поступак, да се над њима не спроводи поступак за унапред припремљени план реорганизације (УППР), план реорганизације, финансијско реструктурирање или поступак ликвидације;
6. да су регулисали доспеле обавезе јавних прихода;
7. да су у већинском приватном власништву;
8. да нису у групи повезаних лица, у смислу Закона о привредним друштвима и Закона о банкама, у којој су неки од чланова велика правна лица у складу са Законом о рачуноводству, према финансијским извештајима за 2017. годину;
9. да су према евиденцији Централног регистра обавезног социјалног осигурања о броју радника на неодређено време на дан 31. децембар 2018. године имали најмање једног запосленог;
10. да у текућој фискалној години и у претходне две године (односно у 2019, 2018. и 2017. години) нису примили државну помоћ чија би висина заједно са траженим средствима прекорачила износ од 23.000.000,00 динара;
11. да нису у тешкоћама у складу са чланом 2. Уредбе о правилима за доделу државне помоћи.

5. ФИНАНСИЈСКИ ОКВИР

Укупно расположива бесповратна средства за реализацију овог програма су 500.000.000,00 динара. За средња правна лица могуће је одобрити максимално 30% укупно планираних бесповратних средстава по овом програму.

За реализацију Програма могу се користити и средства која су одобрена у складу са Уредбом о утврђивању Програма подстицања предузетништва кроз развојне пројекте у 2018. години („Службени гласник РС”, бр. 14/18 и 81/18), уколико иста нису пласирана по одобреним захтевима (делимично или у целости) или је извршен повраћај средстава од стране клијента.

Предузетници, микро, мала и средња правна лица који задовоље услове Програма могу остварити право на финансијску подршку у износу до 20% бесповратних средстава од вредности инвестиционог улагања, односно до 30% бесповратних средстава за привредне субјекте који припадају четвртој групи развијености у складу са чланом 11. Закона о регионалном развоју („Службени гласник РС”, бр. 51/09, 30/10 и 89/15-др. закон) и актом Владе којим се утврђује јединствена листа развијености региона и јединица локалне самоуправе. Привредни субјекти који припадају четвртој групи развијености су привредни субјекти из изразито недовољно развијених јединица локалне самоуправе који на наведеној територији имају седиште или на истој обављају пословање и имају регистрован огранак у периоду дужем од годину дана од дана подношења захтева. Преостали износ вредности пројекта финансираће се из кредита Фонда, с тим да учешће трајних обртних средстава у износу укупних средстава (кредит Фонда и бесповратна средства) може бити до 20%.

Износ бесповратних средстава не може бити мањи од 75.000,00 динара за предузетнике, односно 250.000,00 динара за правна лица, нити већи од 12.500.000,00 динара за све привредне субјекте.

Уколико подносиоци захтева, за реализацију целокупне вредности пројекта имају потребу за додатним кредитним средствима, разлику до пуне вредности пројекта могу да финансирају из додатног кредита Фонда. У том случају, мења се процентуални однос бесповратних средстава и кредитних средстава у односу на укупно тражена средства, односно увећава се проценат учешћа кредитних средстава у укупно траженим средствима.

Предузетници, микро, мала и средња правна лица могу поднети захтев за финансирање у укупној вредности већој од 12.500.000,00 динара, уколико испуњавају критеријуме брзорастућег развоја или послују стабилно.

5.1. Финансирање привредних субјеката који испуњавају критеријуме брзорастућег развоја

Предузетници, микро, мала и средња правна лица могу поднети захтев за финансирање у укупној вредности већој од 12.500.000,00 динара, уколико задовољавају следеће критеријуме за брзорастуће привредне субјекте:

1) до достављања званичних редовних финансијских извештаја за 2018. годину, да су на дан 31. децембар 2014. године имали најмање пет (за средње правно лице десет) запослених на одређено или неодређено време и да су у периоду од 2014. до 2017. године остварили просечан годишњи раст прихода од редовне делатности/пословних прихода или просечан годишњи раст запослених од минимум 20%;

2) након достављања званичних редовних финансијских извештаја за 2018. годину, да су на дан 31. децембар 2015. године имали најмање пет (за средње правно лице десет) запослених на одређено или неодређено време и да су у периоду од 2015. до 2018. године остварили просечан годишњи раст прихода од редовне делатности/пословних прихода или просечан годишњи раст запослених од минимум 20%.

Услов за брзорастући развој је задовољен уколико су утврђени подаци за приход од редовне делатности/пословни приход или број запослених у 2017. години најмање 1,728 пута већи него у 2014. години, односно уколико су утврђени подаци за приход од редовне делатности/пословни приход или број запослених у 2018. години најмање 1,728 пута већи него у 2015. години.

Предузетници, микро, мала и средња правна лица могу поднети захтев за финансирање у укупној вредности већој од 30.000.000,00 динара уколико, поред горе наведеног услова, имају најмање 35 (за средње правно лице 50) запослених на одређено или неодређено време на дан 31. децембар 2018. године.

5.2. Финансирање привредних субјеката који послују стабилно

Предузетници, микро, мала и средња правна лица могу поднети захтев за финансирање у укупној вредности већој од 12.500.000,00 динара уколико задовољавају следеће критеријуме:

1) до достављања званичних редовних финансијских извештаја за 2018. годину да су на дан 31. децембар 2014. године имали најмање десет запослених на одређено или неодређено време и да су у периоду од 2014. до 2017. године, забележили стабилан раст прихода од редовне делатности/пословних прихода и броја запослених;

2) након достављања званичних редовних финансијских извештаја за 2018. годину, да су на дан 31. децембар 2015. године имали најмање десет запослених на одређено или неодређено време и да су у периоду од 2015. до 2018. године, забележили стабилан раст прихода од редовне делатности/пословних прихода и броја запослених.

Услови и критеријуми који се односе на став 1. тач. 1) и 2) овог пододељка, ближе ће се дефинисати информацијом за кориснике о спровођењу програма.

Предузетници, микро, мала и средња правна лица могу поднети захтев за финансирање у укупној вредности већој од 30.000.000,00 динара уколико, поред горе наведених услова, имају најмање 50 запослених на одређено или неодређено време на дан 31. децембар 2018. године.

Уколико привредни субјекти који су стабилно пословали, поднесу захтев за финансирање у укупној вредности већој од 50.000.000,00 динара, максималан износ бесповратних средстава који може бити одобрен износи 10.000.000,00 динара. У том случају, смањује се проценат учешћа бесповратних средстава на мање од 20%, односно на мање од 30% за привредне субјекте који припадају четвртој групи развијености, од укупно тражених средстава, а увећава се проценат кредитних средстава на више од 80%, односно 70% за привредне субјекте који припадају четвртој групи развијености, од укупно тражених средстава.

5.3. Услови доделе кредита Фонда

1. Кредити Фонда по овом програму одобраваће се у складу са програмом Фонда и са овим програмом;

2. Рок отплате:

- до десет година у оквиру кога је грејс период до једне године за правна лица;
- до осам година у оквиру кога је грејс период до једне године за предузетнике;

Рок отплате кредита не може бити краћи од две године од дана закључења уговора укључујући и грејс период, у случају отплате кредита у року који је краћи од две године привредни субјект је дужан да врати и бесповратна средства.

3. Каматна стопа, уз примену валутне клаузуле:

- 1% годишње уз гаранцију банке;
- 2% годишње уз остала средства обезбеђења.

4. Обезбеђење кредита:

- гаранција или авалиране менице пословне банке; и/или
- меница и менично овлашћење јемца/присупиоца дугу (уколико постоји јемство/приступање дугу другог привредног субјекта), а за кредите за предузетнике максималног износа до 500.000,00 динара менице и менично овлашћење и/или административна забрана солидарног јемца – физичког лица; и/или
- меница и менично овлашћење оснивача/акционара дужника; и/или
- хипотека првог реда на непокретностима; и/или
- залога на постојећој производној опреми и другим покретним стварима; и/или
- залога на акцијама/уделима привредног друштва и
- меница и менично овлашћење дужника.

Изузетно, код инвестиционих кредита за куповину опреме за износе кредита до 10.000.000,00 динара, као основно средство обезбеђења могуће је узимање залогe на постојећој опреми и другим покретним стварима, уз обавезно узимање залогe на опреми која је предмет куповине. У том случају рок враћања кредита је до пет година у оквиру кога је грејс период до шест месеци.

Јемство повезаног правног лица или предузетника са подносиоцем захтева, не може бити основно обезбеђење кредита.

6. НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ ПРОГРАМА

6.1. Поступак доделе бесповратних средстава

Министарство расписује јавни позив за подношење захтева за доделу бесповратних средстава, који се објављује у најмање једном дневном листу који се дистрибуира на целој територији Републике Србије.

Јавни позив, информација о начину спровођења Програма, конкурсна документација, као и информација о условима кредита код Фонда, биће објављени на интернет страници Министарства: www.privreda.gov.rs и Фонда: www.fondzarazvoj.gov.rs.

Јавни позив је отворен док се средства из Програма не утросе, а најкасније до 31. децембра 2019. године.

Захтев за доделу бесповратних средстава и захтев за кредит се подносе Фонду истовремено, и то достављањем попуњеног обједињеног обрасца за пријаву, као и пратеће документације којом се доказује испуњеност услова из одељака 3, 4. и 5. овог програма.

Подаци о оствареном приходу од редовне делатности/пословном приходу утврђују се искључиво на основу јавно објављених финансијских извештаја на интернет страници Агенције за привредне регистре, а за запосленост искључиво на основу евиденције Централног регистра обавезног социјалног осигурања о броју радника на одређено и неодређено време.

Фонд ће примати искључиво захтеве привредних субјеката који задовољавају све услове Програма и који су предали неопходну конкурсну документацију.

Привредни субјекти могу поднети само један захтев по овом програму код Фонда. Други захтев може бити поднет у периоду трајања јавног позива, тек након пријема обавештења да је привредном субјекту првобитан захтев одбијен или уколико привредни субјект одустане од коришћења одобреног захтева пре пуштања средстава у коришћење, уз одговарајуће образложење.

Након пријема захтева за доделу бесповратних средстава и захтева за кредит Фонд оцењује поднети кредитни захтев привредног субјекта.

Информације о свим примљеним захтевима за доделу бесповратних средстава, са предлогом за одобрење или одбијање кредитног захтева уз образложење разлога одбијања и уз сву потребну документацију, Фонд на недељном нивоу доставља Комисији за доделу бесповратних средстава (у даљем тексту: Комисија), коју решењем образује министар привреде.

Комисија врши прегледање, контролу исправности захтева и његову оцену и доноси одлуке о прихватању захтева и додели бесповратних средстава, према редоследу пријема формално исправних захтева, или о одбијању захтева. Комисија одлучује о свим накнадним захтевима корисника за изменама, услед наступања непланираних околности. Уколико се изменама услед наступања непланираних околности не утиче на промену намене средстава или повећања износа одобрених бесповратних средстава, о истим у року од две године може одлучивати Фонд, о чему редовно обавештава Министарство.

Комисија основана по програму за ову годину такође одлучује о свим поднетим захтевима до 31. децембра 2018. године по Програму подстицања предузетништва кроз развојне пројекте у 2018. години, као и о евентуалним захтевима за изменама услед наступања накнадних непланираних околности по Програму подстицања развоја предузетништва кроз развојне пројекте и Програму подстицања развоја предузетништва кроз подршку инвестицијама у привреди.

Критеријуми на основу којих Комисија врши контролу исправности и оцењивање захтева дефинисани су у одељцима 3, 4. и 5. овог програма.

Ради потпунијег сагледавања квалитета захтева, Комисија за доделу бесповратних средстава може да затражи додатну документацију и појашњења предлога, као и да изврши накнадну верификацију поднете документације.

Административно-техничку подршку раду Комисије пружа Фонд.

Одлуку о прихватању или одбијању захтева за доделу бесповратних средства Комисија доставља Фонду. Одлука о прихватању захтева и додели бесповратних средстава мора да садржи обавештење кориснику да му се додељује *de minimis* државна помоћ.

У року од осам дана од дана доношења одлуке Управног одбора о кредиту, Фонд о одлуци о кредиту и о одлуци о додели бесповратне помоћи обавештава привредни субјект, након чега закључује уговор о додели бесповратних средстава и уговор о кредиту са привредним субјектом.

Даном закључења уговора се сматра дан када је уговор потписан од стране Фонда. Сматраће се да су привредни субјекти који нису потписали уговор о додели бесповратних средстава у предвиђеном року одустали од додељених средстава, као и од кредита код Фонда. Уколико привредни субјект не потпише уговор о кредиту са Фондом, уговор о додели бесповратних средстава закључен са Фондом сматра се ништавим и обрнуто.

Уговор о додели бесповратних средства мора да садржи новчани износ који се додељује кориснику средстава, намену за коју се средства додељују, обавезу Фонда да пренесе одобрена бесповратна средства на посебан наменски динарски рачун корисника, обавезу корисника да инвестиционо улагање заврши најкасније у року од дванаест месеци од закључења уговора о додели бесповратних средстава, обавезу корисника да уколико средства буџета не искористи наменски, та средства врати у складу са уговором, као и временски оквир у ком привредни субјект не сме да изврши брисање из релевантног регистра и да отуђи предмет инвестиционог улагања.

Уз уговор о додели бесповратних средстава прилажу се бланко менице корисника и бланко менице оснивача (изузев уколико је оснивач страном правно или физичко лице), које служе као средство обезбеђења за доделу бесповратних средстава у случају да се утврди ненаменско трошење средстава или евентуалне злоупотребе.

По закључењу уговора о додели бесповратних средстава и успостављању инструмената обезбеђења за кредитна средства Фонда, Фонд ће, у року од 15 дана од дана успостављања инструмената обезбеђења, уплатити одобрена бесповратна средства на посебан наменски динарски рачун корисника у складу са захтевом корисника и валидном документацијом за пуштање средстава.

Фонд на својој интернет страници објављује листу свих поднетих захтева, као и листу свих кандидата којима су одобрена бесповратна средства.

6.2. Поступак по приговору

Кандидати чије је захтеве Комисија одбила имају право на приговор у року од осам дана од дана пријема одлуке.

Приговор се подноси министру привреде, непосредно или препорученом поштом, на адресу Министарство привреде, Кнеза Милоша 20, 11000 Београд.

О приговору одлучује министар привреде у року од 30 дана од дана пријема приговора.

6.3. Уговор о реализацији програма

По усвајању Програма Министарство ће са Фондом потписати уговор о комисиону који се односи на реализацију овог програма, којим ће на Фонд бити пренета обавеза прикупљања и обраде захтева привредних субјеката за доделу бесповратних средстава, обавеза закључивања уговора о коришћењу бесповратних средстава са привредним субјектима, годишња контрола наменског коришћења бесповратних средстава у наредне две године од датума потписивања уговора о коришћењу бесповратних средстава, као и обавеза редовног извештавања Министарства и извештавања о евентуалним неправилностима и злоупотребама.

Министарство ће, по закључењу уговора са Фондом, пренети целокупна средства за реализацију овог програма Фонду на подрачун за посебне намене, група подрачуна 724 – Рачуни за посебне намене код фондова Републике Србије код Управе за трезор, у складу са уговором о реализацији Програма.

7. ПРАЋЕЊЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ ПРОГРАМА

Надзор и контролу наменског коришћења средстава врши Фонд. У реализацији контроле, техничку подршку Фонду пружају акредитоване регионалне развојне агенције (у даљем тексту: АРРА).

Корисник средстава дужан је да Министарству, Фонду, АРРА и Комисији за контролу државне помоћи, ради праћења коришћења средстава, омогући надзор тако што ће у сваком моменту бити омогућена контрола реализације инвестиционог пројекта и увид у финансијску документацију.

Фонд ће квартално достављати извештаје о реализацији и контроли спровођења Програма Министарству, у наредне три године од дана потписивања последњег уговора са привредним субјектом. Министарство ће извештај ради информисања доставити Влади.

Фонд ће по завршетку свих активности, а најкасније до 31. марта 2020. године, доставити извештај о реализацији Програма Министарству. Министарство ће извештај ради информисања доставити Влади.

Фонд ће сва неутрошена средства до 30. априла 2020. године пренети у буџет Републике Србије.